

לע"נ אמי- הדסה אסתר בת נעמי הכ"מ " ואמר ר' אלעזר אף מרים בנשיקה מתה אתיא שם שם ממשה ... א"ר אמי למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן של צדיקים מכפרת"

פרה קדשי מזבח או בדק הבית ושחיטתה בזר

מב.-מג: – הרב ניר יצחק קדוש

ראשי פרקים

- א. הצעת סוגית הגמרא ובירור דעות האמוראים בסוגיה
- ב. האם יש מחלוקת תנאים לגבי שחיטת פרה בזר
- ג. פרה כקדשי בדק הבית
- ד. פסול זר בתורת 'מידי שהוא אמראות נגעים'
- ה. האם פרה קדשי בדק הבית או קדשי מזבח
- ו. הגדרת פרה כחטאת, והיחס בין קדושת מזבח לדין 'חטאת היא'

וחוקה, שאני התם דכתיב ושחט אותה לפניו שיהא זר שוחט ואלעזר רואה." היוצא מסוגיין, שישנם ב' דעות ביחס לשחיטת פרת חטאת ע"י זר : שמואל שמתיר שחיטה ע"י זר מאחר והפסוק אינו מצריך השתתפות כהן בשחיטה (אלא רק שהשחיטה תהיה לפניו). רב שפוסל שחיטה ע"י זר, ולשיטתו נדרש הפסוק שהכהן צריך לשחוט. הטעם ששונה שחיטת פרת חטאת משאר שחיטות הקדשים שכשרים בזר⁷², שאין מעשה פרה בכלל מעשה הקרבנות ולכן אין בה 'חילוק עבודות', וכיוון שאין פעולה שמוגדרת כיותר משמעותית מחברותיה לכן 'חוקה' האמורה בפרשה לעכב מתייחסת גם לגבי שחיטתה. כך מבאר כאן רש"י ד"ה 'שאני': "הלכך אין צד עבודות נחלקות בה וכל העבודות שוות בה:".

א. הצעת סוגית הגמרא ובירור דעות האמוראים

"אמר ר' יצחק שתי שחיטות שמעתי אחת של פרה ואחת של פרו אחת כשרה בזר ואחת פסולה בזר ולא ידענא הי מינייהו. איתמר שחיטת פרה ופרו רב ושמואל חד אמר פרה פסולה פרו כשרה וחד אמר פרו פסולה פרה כשרה. תסתיים דרב הוא דאמר פרה פסולה דאמר ר' זירא שחיטת פרה בזר פסולה, ואמר רב עלה אלעזר וחוקה שנינו בה. ורב מאי שנא פרה דכתיב אלעזר וחוקה פרו נמי הא כתיב אהרן וחוקה, שחיטה לאו עבודה היא. אי הכי פרה נמי שאני פרה דקדשי בדק הבית היא. ולא כל דכן הוא, אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה. ולשמואל דאמר פרו פסולה מאי שנא פרו דכתיב אהרן וחוקה, פרה נמי הא כתיב אלעזר

⁷² זבחים דף יד:

ושמואל היא מחלוקת תנאים [וקשה מדוע לא שאלה הגמרא "נימא כתנאי"], או שנחלקו רב ושמואל בדעת ר"י האם התיר דווקא בכהן או שמא התיר בכל זר.

הריטב"א [ד"ה 'שאני פרה'] מפרש שאין מחלוקת ת"ק ור"י מתייחסת לשחיטה אלא רק לשאר עבודות, מקבלת הדם ואילך, שבהם לכ"ע צריך עכ"פ כהן הדיוט. לפי דבריו מתפרשת מחלוקת רב ושמואל אליבא דכ"ע.

ג. פרה כקדשי בדק הבית

כאמור אין מחלוקת עקרונית בין רב ושמואל בגדר פרה כקדשי בדק הבית, אלא רק בדרשה האם כהונה מתייחסת אליה כמצוה שיש בה צורך כהונה ללא קשר למקדש ('מידי דהוי אמראות נגעים').

הטעם שפרה מוגדרת כקדשי בדק הבית כותב רש"י [ד"ה 'שאני'] 'שהרי שחיטתה בהר המשחה', וכוונתו בפשטות שעצם המיקום של מעשה הפרה, מגדיר את פרה כלא שייכת ל'עולם הקרבנות'.

רבינו אליקים בסוגיין מעלה טעם אחר עפ"י הגמרא בשבועות י"א: 'שקובעת שפרת חטאת נפדית אם מצא אחרת נאה ממנה אף בלא מום, ולא מצינו שקדושת מזבח יוצאת לחולין בלא מום.

אין מחלוקת בין רש"י לר' אליקים, כי רש"י עצמו בע"ז כ"ג: [ד"ה 'קדשי'], מודה למשמעות של הגדרת פרה כקדשי מזבח לעומת קדשי בדק הבית, שאיננה יוצאת לחולין ללא מום.

ונראה שבאמת עצם היותה יוצאת לחולין ללא מום מצביע יותר בבירור על גדר קדושתה, שאין בה קדושת הגוף, אך רש"י בחר להביא את המקור בתורה לשינוי בין פרה לשאר קרבנות, ולכן ציין

דעה נוספת בסוגיה היא דעת ר' יוחנן בדף מג:, שלהלכה אמנם פוסק כשמואל לגבי פרה (וכרב לגבי שחיטת פר יוה"כ שכשר בזר) אך טעמו "שלא מצינו שחיטה בזר פסולה".

נ"ל שריו"ח פסק מאותו טעם של שמואל, שלא מצינו שהתורה הצריכה כלל כהן בשחיטה, אך לענ"ד ריו"ח חולק עקרונית הן על רב והן על שמואל, שהם סוברים שעקרונית אין קשר בין שחיטת פרה לשאר השחיטות בקדשים (והדין האם צריך כהונה או לא נובע מדרישת הפסוקים ביחס למצווה זו). לעומתם ריו"ח קושר בין שחיטת פרת חטאת לשאר השחיטות בקדשים, וחולק עקרונית על ההתייחסות לפרה כ'מידי דהוי אמראות נגעים', כדבר שמנותק ממעשה הקרבנות. נפ"מ בדבר זה תהיה בדעת הרמב"ם שפסק כריו"ח¹¹, הבנה זאת תתבאר יותר בהמשך, בעז"ה, בהבנת קדושת פרה כקדושת מזבח או כחטאת.

ב. האם יש בזה מחלוקת תנאים

במשנה בפרה (פ"ד, מ"א): "פרת חטאת ששחטה שלא לשמה, קבל והזה שלא לשמה... ושלא בכהן גדול פסולה ור"י מכשיר".

התוס' ישנים [ד"ה 'שחיטת'] מפרש את מחלוקת ת"ק ור"י גם לגבי שחיטה, שת"ק פוסל שחיטה שלא נעשית ע"י כהן גדול ור"י מכשיר שחיטה בכהן הדיוט ואולי אף בזר. וכ"כ התורא"ש [כאן ד"ה 'שחיטת פרה'], שאם הכשרנו שלא בכה"ג ממילא גם זר כשר שאין זאת עבודה שצריך בה כהונה. לכאורה לפי התוס' ישנים מחלוקת רב

¹¹ כן הבינו הכס"מ והלח"מ והמהר"י קורקוס (פסוהמ"ק א, ב) וכן משמע פשט לשונו "שאין לך שחיטה פסולה בזר" ועיין בדברי המפרשים בטעם פסק הר"מ.

הכהנים לצורך טהרתן לעבודה, ומשמע שאין קדושתה העצמית קדושת מזבח אלא בה"ב. המנחת אברהם [על מנחות עמ' ע"ח] כתב, ששמע דהגר"ח הוכיח שאעפ"י שפרה באה מתרומת הלשכה היא קדושת בה"ב, מהגמ' בשבועות יא: שלרבנן קדשי בה"ב בעי העמדה והערכה וסברי שגם פרה בעי העמדה והערכה.

ד. פסול זר בתורת "מידי דהוא אמראות נגעים"

מפשט מהלך הגמרא נראה שלדעת רב אין חילוק עבודות בפרה, ולכן שחיטת זר, שבקדשים כשירה, בפרה תהיה פסולה מטעם שהיא מצוות כהונה ללא קשר לעבודת בה"מ"ק כמראות נגעים, שהתורה תלתה את הטומאה והטהרה של הנגע בכהן בדווקא.

המשנה בפרה [פ"ד מ"א] "ושלא רחוק ידיים ורגלים פסולה. רבי אליעזר מכשיר... ובמחוסר בגדים, פסולה. ובכלי לבן היתה נעשית¹¹". התו"י [דה" שחיטת'] כותב שלרב גם לשחיטת פרה נצרכים בגדי כהונה כשאר עבודותיה (הגבו"א בסוגיין מוסיף שצריך קיור). וסברתו דלא מצינו חילוק עבודות בפרה ולכן אותם תנאים שנצרכים בשאר עבודות הפרה יצטרכו גם בשחיטה.

ששחיטתה מחוץ למקדש¹². ויש עוד מקום להאריך בקשר בין מקום העבודה, במקדש או מחוצה לו, ובין הגדרת הענין כ'קדשים', אם גדר זה הכרחי, שכל דבר שנעשה בחוץ בהכרח אינו בגדר קדשים, ויתבאר בעז"ה, בהמשך בדעת הריטב"א והדב"א.

ישנם מקומות נוספים שהגמרא נוקטת שפרה היא קדשי בה"ב:

תמורה דף ז. - לגבי הדין שפרה איננה עושה תמורה (בניגוד לשאר קרבנות).

בכורות כה. - לגבי היתר גיזה בפרה (עכ"פ מדאורייתא).

לגבי המשמעות שפרה הינה קדשי בה"ב כותב רש"י בזבחים י"ד: [ד"ה 'שאני פרה'] שקדושתה דמים ולא גוף.

השטמ"ק במנחות ו' [אות ז'] בשם הרגמ"ה מוסיף, שנקנית מדמי בה"ב ולא מדמי מזבח. אך במשנה בשקלים [פ"ד מ"ב] ובספרי [חקת א'] איתא להדיא שפרה באה מתרומת הלשכה¹³. ונראה שהרגמ"ה הבין, שהתנא במשנה זו סובר שפרה קדשי מזבח ולא קדושת בה"ב, וכפי שיתבאר לקמן בביאור הגמרא בע"ז. ברע"ב שם איתא, שהטעם לכך 'דחטאת קריה רחמנא'. ומדבריו לכאורה משמע שהגדרתה כקבה"ב סותרת את הגדרת הפרה כ'חטאת', כפי שיידון בהמשך. אמנם בתוס' בב"ק מבאר שפרה באה מתרומת הלשכה, מטעם שנחשבת צורך קרבן, הואיל וצריכים לה

¹¹ ולגבי המקור שבעיניו בגד"כ, לעיל בדף מג. נראה שלמדה הגמרא מ"הכהן" בכיהונו (והר"ח למד משם גם דין קיור) ובספרי למד גז"ש "חוקה" "חוקה" מיוה"כ, ונפ"מ לכאורה באיזה אבנט עושה. ועיין מל"מ פרה פ"א הי"ב. ועוד יש לחקור בדין בגד"כ שמצינו בפרה האם זה נובע מצד העבודה שבה כעין מש"כ הגמרא 'חטאת קריא רחמנא', ובר"מ (פרה פ"ד ה"ו, לגבי קיור) "שמעשה כעין עבודה", או שזה דין חיצוני בכהן ללא קשר לעבודת הקרבנות ואכמ"ל.

¹² למרות שלכאורה פשט לשון הגמ' "פרה קדשי בה"ב" מורה יותר כר' אליקים שהדין בגדר קדושתה¹² ואולי לזה כיוון רש"י בתמורה דף כ. ד"ה "קבה"ב" "ולא קרבה למזבח ולהכי קריה ליה בה"ב" היינו שאין הכוונה בהגדרת פרה כקבה"ב שבאה מדמי בדה"ב, אלא רק שקדושתה אינה קדוה"ג אלא קדושת דמים, ובאמת באה מתרומת הלשכה.

לעומת שאר עבודות – שנוהגת בחולין²⁰. ולכן אף אם לא נשייך את פרת הטאת לקרבנות נחלק בתוך עבודותיה בין 'עבודות חשובות' לשחיטה, ולגבי דינים מסוימים נחלק בין שחיטה לשאר מעשה הפרה.²⁰

ב. הסבר נוסף עפ"י דברי הגר"ח מבריסק [שהובאו בחי' הגר"ז מעשה הקרבנות פ"ד הי"א ד"ה 'והנה'] (שיתבארו ביתר פירוט בהמשך) שפרה מוגדרת כחולין עד לרגע שחיטתה, והשחיטה פועלת בה את מעשה ההקדשה (כהקדש בדיבור בשאר קרבנות), ומחילה עליה 'קדושת הגוף'. ולפי חידושו מובן שיש חילוק בין שחיטה, שאז הפרה עדיין איננה קדושה בקדושת הגוף [וע"ז אמרו שקדושה קבה"ב], לשאר עבודות שנעשות ב'חטאת'. לפי"ז מובנת שיטת החזו"א שקיו"ר ובגדי כהונה נצרך רק בעבודות שאחר שחיטה שיש לפרה קדושת הגוף. ופשיטא שהם בכלל מעשה הקרבנות²⁰ מדין 'חטאת קריה רחמנא'. ורק לענין שחיטה, [שעצם פעולת ההקדשה של הבהמה יכולה להעשות ע"י זר] הגמרא דנה האם כשירה בזר, והושווה ל'מראות נגעים'.

אך החזו"א [פרה ה' ג'] והקה"י מנחות [א' ד'] העלו, שלרב הכהן השוחט את הפרה אין צריך בגדי כהונה. ולמדו כן מדדימתה הגמ' שחיטת הפרה למראות נגעים, וכמו שבמראות נגעים אין צורך בבגדי כהונה²⁰, כן הדין בשחיטת פרה.

יוצא משיטתם ששחיטת פרה שונה משאר עבודות הפרה, שחיטה הוקשה לגמרי למראות נגעים ואין בה צד שמזכיר עבודות המקדש, לעומת שאר עבודות הפרה שיש בהם דמיון לעבודות הקרבן, וע"כ צריך בגדי כהונה וקיו"ר. וצריך לומר שהם מפרשים בגמרא את מימרת ר"ש בריה דרב אידי "מידי דהוה אמראות נגעים" שזו חזרה מההבנה 'שאני פרה דקבה"ב היא' שאין חילוק עבודות בפרה, כי לשיטתם כאמור יש הבדל בין השחיטה לשאר עבודות הפרה.

וקשה מדוע לחלק בין שחיטה לשאר עבודות הפרה, שהרי כל המשמעות שלרב שחיטת פרה בזר פסולה נובע מהדמיון בין שחיטה לשאר עבודות הפרה²⁰, וכמו שלמדנו את הצורך בכהן בשחיטה משאר עבודות, כמו כן נלמד את הצורך בבגדי כהונה וקיו"ר.

לענ"ד ישנם ג' אפשריות בהסבר דעת החזו"א והקה"י :

א. עפ"י היסוד שהתבאר בתוד"ה 'למשמרת' בעמוד הבא, לגבי הצורך בשימור מי הפרה, שצריך לימוד מיוחד לשחיטה בפרה ולא תילמד משאר עבודות שיש בהם שימור, מאחר ויש צד גרוע בשחיטה

²⁰ תוס' לכאורה לשיטתו עפ"י הסבר הר"י מאורליאנש (המובא בתוד"ה "שחיטה" בדף מב.) שהטעם ששחיטה לאו עבודה בקדשים היא, לא כמש"כ רש"י שכשירה גם בזרים, אלא שנוהגת גם בחולין ואכמ"ל בהסבר דבריו הקדושים.
²⁰ לגבי הכשר בזר לא נחלק בתוך עבודות הפרה, שכל מהות החילוק להכשיר שחיטה בזר היא סברא בקדשים שנלמדת מפסוק שמקבלה ואילך מצוות כהונה (עיין במסכתין דף כז.) אך לא שייכת לתחומים שמחוץ לקדשים.
²⁰ זאת בניגוד להסבר הקודם שראה את כל מעשה הפרה כמנותק מעולם הקרבנות.

⁰ עיין הקדמת דעת כהן לבעל התפא"י.

²⁰ ישנם גרסאות במשנה שכותבות להדיא ששוחט הפרה צריך בגדי כהונה אך בנוסח המודפס אצלנו אין הכרח לומר כן.

לשיטת ר"ש ולא לחכמים. ולכן מבארים התוס' שגם לרבנן פרה היא קדשי בה"ב אלא מאחר ונאמר 'חטאת היא' יש לה דיני חטאת לעניינים מסוימים.¹⁰

הריטב"א בסוגיין [ד"ה 'שאני'], כותב שמסקנת סוגיין שפרה היא קדשי בה"ב איננה סותרת את ההבנה בע"ז שפרה הינה קדשי מזבח [כרש"י ור"ח הנ"ל] שאף שלגבי שאר דברים דין פרה כקדשי מזבח, אך לגבי שחיטה בזר (וחילוק עבודות) דינה כקדשי בה"ב, כמבואר בסוגיין. ומבואר לריטב"א שגם למ"ד שפרה הינה קדשי מזבח אין המחלוקת עקרונית לגמרי אלא וודאי שיש בה צדדים של קדושת בה"ב.¹⁰ אמנם עדיין צ"ב בריטב"א, לגבי שאר הגדרות פרה כקדשי בה"ב (היתר גיזה וכו'), האם גם אותם יכניס הריטב"א תחת הגדרת פרה כקדשי מזבח, או שרק לגבי היתר עבודה בזר אמר הריטב"א שזה גם למ"ד פרה קדשי מזבח אך שאר דברים וודאי אינם יכולים להיכלל בהגדרת פרה כקדשי מזבח.

סברת חילוקו של הריטב"א צריכה כמובן בירור, מדוע לכל עניין פרה מוגדרת כקדשי מזבח, ורק לעניין זרות היא תוגדר כקדשי בה"ב לכולי עלמא.

הדבר אברהם [בס"ז הנ"ל] דן בעניין זה, ומבאר חילוק יסודי; השאלה האם העבודה נעשית בביהמ"ק או בחוץ איננה נוגעת בשאלה האם הדבר יוגדר כקרבן-קדשי מזבח, או לא, כי עקרונית יכולה להיות עבודה בקרבן הנעשית מחוץ לביהמ"ק, כשחיטה או כעצם ההקדשה שמחילה על הקרבן קדושת הגוף, שאלת המיקום,

¹⁰ כהו"א של הגמרא לגבי ר"ש.

¹⁰ סברתו מזכירה את הגדרתה של הגמרא בע"ז את פרה כחטאת (למרות שהיא קדשי בה"ב) היינו שיש בה צדדים של קדושת קרבן וחולין בבת אחת אלא שהריטב"א מסביר כן למ"ד שם שפרה הינה קדשי מזבח.

ג. הדבר אברהם [ה"א ס"ז] כותב שאף שמעשה פרה נעשה בכלל הקרבנות ד'חטאת קרייה רחמנא', אין פסול זרות בחוץ [אף בקרבנות בבמה]¹⁰. ולפי"ז דיון הגמרא הוא רק על פסול זרות ולא לשאר עניינים שקשורים לקרבן, ולכן החילוק בין שחיטה לשאר עבודות שייך גם בפרה, כבשאר קדשים.

ה. האם פרה קדשי מזבח או קדשי בה"ב

בסוגיין [ובסוגיות שהובאו עד כאן] מוכח שפרה הינה קדשי בה"ב.

ובגמרא בע"ז דף כ"ג: איתא "ע"כ לא פליגי אלא בחששא, אבל היכא דודאי רבעה פסלה, ש"מ דפרה קדשי מזבח היא, דאי קדשי בדק הבית מי מיפסלא בה רביעה, שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא. אלא מעתה תיפסל ביוצא דופן, וכי תימא ה"נ, אלמה תניא הקדישה ביוצא דופן פסולה ור"ש מכשיר, וכי תימא ר"ש לטעמיה דאמר יוצא דופן ולד מעליא הוא, והא"ר יוחנן מודה היה ר"ש לענין קדשים שאינו קדוש. אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה דבר ערוה וע"ז נמי פוסל בה." ר"ש ודאי סובר שפרה היא קדשי בה"ב ורביעה פוסלת בה מדין מום. ובביאור דעת חכמים שפוסלים יוצא דופן בפרה כבשאר קרבנות, רש"י[שם ד"ה קדשי מזבח] ור"ח [שם] פרשו, שחכמים סוברים שפרה הינה קדשי מזבח ולכן יוצא דופן ורביעה פוסלת בה כבשאר קרבנות. תוד"ה 'אלא' שם ובסוגיין [ד"ה 'שאני'] מקשים על רש"י, כי לפי"ז כל הסוגיות שמתיחסות לפרה כקדשי בה"ב הם רק

¹⁰ עיי"ש בדבריו באריכות במקורו ובהשלכות הנובעים ממנו.

הגמרא בחולין י"א נוקטת בפשיטות שפסול טריפה בפרה נלמד מהלימוד של 'חטאת היא'.

ובתוד"ה 'חטאת' שם זן האם הלימוד הוא שייך גם אליבא דר"ש, שפשטות הגמ' בע"ז דחתה לימוד זה בדבריו, ומעלה ב' אפשריות:

- א. הלימוד הוא רק אליבא דרבנן ור"ש לומד פסול טריפה ממש"כ בפרה "תמימה", היינו פסול ספציפי למום.
- ב. כל מחלוקת ר"ש ורבנן בע"ז היא לגבי לימוד יוצא דופן ורביעה מ'חטאת היא', אך לגבי דינים אחרים ר"ש מקבל את הדרשה^צ. הגדרת תוס' היא שר"ש מבין שדרשת 'חטאת היא' מתייחסת רק לפסולים שבגוף הפרה^{צב}.

לפי הגמרא בחולין צריך להבין את גדר פרה שמצד אחד מוגדרת כקדשי בה"ב אך התורה קוראת לו 'חטאת'.

הגר"ח כאמור הגדיר שהשנוי בפרת חטאת בין היותה קדשי בה"ב לבין היותה חטאת מתבטא על ציר הזמן, היינו שהפרה אינה קדושה בקדושת הגוף עד לרגע השחיטה שמחיל עליה קדושת הגוף (כהקדש בפה בשאר קרבנות), וכל מעשיה שאחר שחיטתה (שריפתה, הזאת דמה וכו') מוגדרים כעבודות בקרבן.

כך מוסבר מדוע אם שחט את הפרה לשם חולין פסולה^{צב}, וכן העובדה שכל הדינים המגדירים פרה כקבה"ב הם לפני שחיטתה (גיזה וכד'), ובפשטות הבנתו שלאחר שחיטה חלה על עצם הפרה קדוה"ג

^צ יש לציין שהספרי (חקת אות רכ"ד), שכידוע ר"ש כתבו, לומד כמה עניינים מהדרשה של 'חטאת היא' (כגון שיש בפרה מעילה כחטאת, שריפתה ביום כחטאת וכן שחטה שלא לשמה פסולה). לענ"ד זו קצת ראיה לתירוץ השני של תוס'.
^{צב} ולפי"ז פסול יוצא דופן אינו פסול שבגוף ואכמ"ל.
^{צב} בספרי הנ"ל.

אם העבודה נעשית בביהמ"ק או בחוץ, מגדירה האם זאת עבודת כהנים בדווקא או שכשירה גם בזר, ביהמ"ק מוגדר כמקום עבודת הכהנים.

לפי"ז מבארת מחלוקת רב ושמואל לא כדיון לגבי עצם מהותה של פרה (קדשי מזבח או לא) שנ"ל שוודאי שפרה קדשי מזבח לכ"ע (שהרי 'חטאת קריה רחמנא') אלא רק לעניין העובדים בה – כהנים או זרים, אם היא בכלל עבודת המקדש הרי שרק כהנים יהיו כשירים במעשיה ואם היא עבודת חוץ גם זרים יהיו כשרים, אא"כ כמובן יהיו מיעוטים מפורשים מפסוקים שמשכימים את העבודה לכהנים בלבד^צ, כמראות נגעים וכו' שוודאי אינם כלל בכלל עבודה^{צט}.

ו.הגדרת פרה כ"חטאת" והיחס בין קדושת מזבח לדין "חטאת היא"

כאמור הבנת תוספות בגמרא בע"ז שרבנן, שחולקים על ר"ש, סוברים שפרה הינה קדשי בה"ב ובכ"ז יש בה דינים מסוימים של חטאת (כגון פסול רביעה ויוצא דופן). לגבי עצם הלימוד מחטאת יש לחקור, האם הכוונה שיש צד בפרה של קדוה"ג ממש כחטאת, או שוודאי אין בפרה מעבר לקדושת בה"ב אלא שנלמד דינים מחטאת לפרה (מעין דון מינה ואוקי באתרא).

^צ וזאת הסיבה שלגבי שאר עבודות לכ"ע בעיני כהנים בדווקא

^{צט} אף שהדבר אברהם אמר את הסברו בריטב"א, בין השאר, בפשטות יש הבדל בין הסברו להסבר הריטב"א שהריטב"א דן למ"ד פרה קדשי מזבח והדב"א דן למ"ד פרה 'חטאת קריה רחמנא', וצ"ע מדוע לא העיר בזה, ולכאורה הבין דב"א בריטב"א שההגדרות הנ"ל דומות, ועיי"ש דבריו באריכות.

האור שמח [פ"ז מפרה ה"ז] מחלק שלעניין קדושתה העצמית אין בה קדוה"ג כחולין³⁷ ולזה נאמר קבה"ב, ומוגדרת כ'חטאת' לעניין פסולים שפוסלים אותה מהכשירה, בפשטות כהבנה השנייה שכתב תוס' בחולין שאין הכוונה בהיקש לחטאת להצביע על גדרה העצמי אלא רק על פרט בדיניה.

ממש מדין 'חטאת'. הקושי היחידי שעלול להיווצר בדבריו, לענ"ד, הוא הדין בסוגיין- שפרה מוגדרת כקבה"ב לעניין זה שאין בה חילוק עבודות כקדשים ולכן זר פסול בשחיטתה, ובפשטות מדובר בדבר ששיך גם לאחר שחיטה.

לענ"ד ניתן להסבירו בכמה אופנים: א. למסקנת הסוגיה השחיטה מוגדרת כפעולה בחולין גמורים, בלי קשר לשאלה האם יש בה חילוק עבודות או לא, והסיבה שצריך בה כהונה זה 'מידי' שהוא אמראות נגעים' ולא מצד קשר כל שהו לעולם הקרבנות, כמו ששמע בדברי החזו"א לעיל. ב. הגדרת פרה כ'חטאת קריה רחמנא' מתייחס רק לקדושתה העצמית, לגבי זה היא נחשבת קרבן, אך לא לגבי העבודות והפעולות בה שוודאי אינם בכלל מעשה הקרבנות, למרות שנעשות ב'חפץ מקודש', שהרי נעשים בחוץ.

הריטב"א בע"ז [ד"ה 'שאני'] לומד מהפסוק "למי נידה חטאת היא" שדווקא בהמה שבאה לכלל אפר נקראת חטאת [הדב"א מבאר: 'למפרע']. ולפי"ז הסוגיות שהגדירו את פרה כקבה"ב לגמרי ללא צד של קדוה"ג כל שהיא, מתייחסות לפרה שלא באה לכלל אפר, ולכן נתברר למפרע שמעולם לא היא לה דין 'חטאת'. מדבריו משמע שמדין 'חטאת' לומדים גדר קדושה עצמית ולא דינית, אלא שכבר הזכרנו שיטתו לעיל שסובר שאין מחלוקת הכרחית אי פרה קבה"ב או קדושת מזבח שנ"ל שלעניינים מסוימים היא כקבה"ב ולעניינים מסוימים כקדושת מזבח.

³⁷ כמובן שאין כוונתו חולין ממש שהרי יש בה מעילה לכ"ע (פרה פ"ד מ"ד).